

BAŞLANGIÇ PİYANO EĞİTİMİNDE CARL CZERNY VE FERDINAND BEYER'İN EĞİTİMSEL YAKLAŞIMLARINA DAİR İNCELEME VE ÖNERİLER

CARL CZERNY AND FERDINAND BEYER IN INITIAL PIANO EDUCATION REVIEWS AND RECOMMENDATIONS ON EDUCATIONAL APPROACHES

Furkan ÖZYAZICI

İstanbul Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, furkan_ozyazici@hotmail.com

İstanbul / Türkiye

ORCID: 0000-0002-4110-1583

Özet

Piyano, her iki elinde koordinasyonunu yüksek seviyede gerektiren ve dünyadaki sayılı polifonik çalgılardan bir tanesidir. Bu sebeple bestecilerin başlangıç piyano için eserler yazmalarının yanında, sadece piyano eğitimine yönelmiş iki besteci olan Carl Czerny ve Ferdinand Beyer'in piyano metotları günümüzde de halen kullanılmaktadır. Fakat her iki bestecinin de piyano eğitimine yaklaşımlarının teknik açıdan birbirinden farklı olması hazırlanan bu çalışmanın temel yapıtaşını oluşturmuştur.

İlk olarak Ferdinand Beyer'in eğitimsel bakış açısı araştırmalar sonucunda elde edilen kaynaklardan derlenen bilgiler ve bestecinin temel piyano metodu üzerine yorumlar ile oluşturulmuştur. Ekol açısından değerlendirme ve başlangıç piyano seviyesindeki beklentileri ile öğrencilerin kazanımlarına dair bir gözlem sonucu çalışmanın içerisine aktarılmıştır.

İkinci kısımda ise Carl Czerny'nin başlangıç piyano metodu üzerine incelemeler ve bestecinin teknik bakış açısı, bir önceki bölümde belirtilen araştırma ve eser üzerine örnekler ile verilmiştir.

Son olarak her iki bölümde elde edilen veriler toplanarak son kısımda karşılaştırmalar yapılmış, yapılan karşılaştırmalar sonucunda hem teknik hem de müzikal açıdan öğrencilere uygunlukları üzerine sonuçlar yazılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Beyer, Czerny, Piyano Eğitimi, Piyano Metotları

Abstract

The piano is one of the few polyphonic instruments in the world that requires a high level of coordination in both hands. For this reason, besides the composers writing works for the introductory piano, the piano methods of Carl Czerny and Ferdinand Beyer, two composers who only focused on piano education, are still used today. However, the technically different approaches of both composers to piano education constituted the basic building block of this work.

First of all, Ferdinand Beyer's educational perspective was formed with the information compiled from the sources obtained as a result of the researches and comments on the composer's basic piano method. Evaluation in terms of school and expectations at the beginner piano level and an observation about the achievements of the students were included in the study.

In the second part, examinations on Carl Czerny's initial piano method and the composer's technical point of view are given with examples on the research and work mentioned in the previous section. Finally, the data obtained in both sections were collected and comparisons were made in the last section, and as a result of the comparisons, results were written on their suitability for students both technically and musically.

Keywords: Beyer, Czerny, Piano Education, Piano Methods

GİRİŞ

Piyanonun geliştirilmesi ve solo bir çalgı olarak ön plana çıkması oldukça kısa bir süre içerisinde gerçekleşmiştir. Çalma zorluğu ve polifonik olması sebebi ile orkestraların çaldığı neredeyse her partiyi duyurması ise çalgının bir diğer zorluğu olarak nitelenmektedir. Elbette bu kadar nitelikli bir çalgının çok büyük repertuara sahip olması şaşırtılmaması gereken bir durum olmakla birlikte, yıllar içerisinde birçok besteci piyano için başlangıç seviyesinde metotlar bestelemiş ve kendi öğrencilerine bu metotları uygulayarak ekoller oluşturmuşlardır. Oluşturulan ekoller ise halen günümüzde kullanılmakla birlikte Ferdinand Beyer ve Carl Czerny'nin metotları diğer metotların önüne geçmiş, içerisindeki etütlerin öğrencilere daha fazla fayda sağladığı izlenmiştir (Lennon, 1996: 73).

Resim 1 – Cristofori Tarafından İlk Geliştirilen Piyano

Piyano'nun güncel olarak gelişiminden bu yana ilgi çekmesi ve profesyonel ya da hobi amaçlı eğitimsel bakış açısı tek temel üzerinde düşünüldüğünde farklı metotların kullanılmasının da zorunluluğunu beraberinde getirmektedir. Profesyonel eğitimde piyanoya yaklaşım, duruş (postür) ve öğrencinin isteği doğrultusunda ona bir yol çizmek amacı ile çeşitli piyano metotlarının kullanımı gereklidir ve bu metotların öğrencinin solfej bilgisine göre başlangıç metotlarının seçimi oldukça önem arz etmektedir. Hobi eğitiminde ise öğrencinin kulağına daha çok hitap eden fakat bununla birlikte çalma tekniğini geliştirmeyi hedefleyen metotların kullanılması da gerekmektedir.

Sadece müzikal açıdan değerlendirmek veya öğrencinin sadece “memnuniyeti” odaklı bir hobi eğitimi ilerlemeyi sağlamadığı gibi ileride çalmayı hedeflediği eserleri seslendirememesine yol açabilmektedir (Shorns, 2005: 102).

Öncelikli olarak hobi eğitiminin ön planda olduğu düşünüldüğünde öğrenciye çalgıyı olabildiğince benimseten ve sevdirebilecek olan metotların kullanımının ön planda tutmak önemli bir gereksinim olarak görülmektedir. Öğrencinin piyano sevmesi için iki odak noktası olduğu tespit edilmiştir ve bunlar müzikal duyum ile teknik gelişimdir. Müzikal duyumun hobi eğitiminde ön planda olmasının sebebi, eğitimi alan öğrencinin ileride profesyonel bir düşünceye sahip olmaması sebebi ile öncelikli olabilmektedir. Elbette sadece öğrencinin hoşuna gidebilecek parçalar odaklı eğitim hem etik hem de pedagojik açıdan oldukça yanlış bir yaklaşımdan seçilecek metotların her ikisini de sağlaması gerekmektedir. Bu sebeple Ferdinand Beyrer’in piyano metodu öğrenciler için ilgi çekici olabilir (Shorns, 2005: 110).

Resim 2 – Küçük Yaşta Piyano Eğitimi Alan Bir Öğrenci

Profesyonel eğitimi düşünen öğrenciler için ise Ferdinand Beyrer piyano metodunun yanında Carl Czerny’nin metodu da kullanılmaktadır. Czerny’nin başlangıç piyano metodu, içerisinde biraz daha teknik zorluklar içerdiğinden dolayı Beyrer’in metodundan daha sonra tercih edilebilir ve böylece hem müzikal hem de teknik açıdan öğrencinin ilerleyişi sağlanabilir. Elbette her iki metodun kendine özgü eğitimsel yaklaşımları değerlendirilerek ve de eğitim almak isteyen öğrencinin anatomik yapısı incelenerek kararın eğitimci tarafından verilmesi, öğrencinin gelişimi açısından önemlidir. Anatomik yapının ise yaşa bağlı bir faktör olduğu da unutulmaması gereken öğelerden bir tanesidir. Başlangıç yaşlarının farklı olması, anatomik de yaşa özgü şekilde değişiklik göstermesine sebebiyet vermektedir (Qi, 2021: 8).

Başlangıçta yaşa bağlı anatomik faktörün yanında dünyaya bakış açısının da eğitimci tarafından değerlendirilmesi gerekebilir. 3 – 6 yaş aralığı, 7 – 11 yaş aralığı ve ilerleyen yaşlardaki tüm çocukların veya gençlerin dünyaya bakış açısının değişimi ve günlük yaşamda dinledikleri müziklerde çalgı hocasının değerlendirmesinden geçerek başlangıç metotlarından birisi seçilmesi uygundur. Beyrer’in metodunun daha müzikal olması, hoca ve öğrencinin birlikte çalışacakları etütler buldurması, küçük yaştaki öğrenci adaylarının hoşuna gidebileceği gibi, ileri yaştaki öğrencilerin ilgisini Czerny’nin çekebileceği de düşünülebilir (Qi, 2021: 10)

Ferdinand Beyler'in Op.101 – Piyano Metodunun İçeriği ve Öğrenciye Yaklaşımı

Ferdinand Beyler'in Op.101 – Piyano Metodunun içerisinde barındırdığı başlangıç etütleri ve ilerleyen etütlerin birer melodik parça olması öğrencinin ilgisini çeken bir eğitimsel gereçtir. Fakat bir eğitiminin de bakış açısını geliştirmesi gerekmektedir. Başlangıçtaki (sağ ve sol el için ilk beş parmak egzersizi içeren) etütlerin öğrencinin gelişiminde ve notaları da öğrenmesinde faydalı olabileceği gözlemlenmiştir. Elbette bir melodi içermemesinin doğurabileceği sıkıntı bir durum olarak öğrencinin ilgisini çekmemesi gösterilebilir. Fakat bu etütlerin eğitiminin gözü önünde hızlı ve dikkatli bir şekilde çalıştırılması ve hemen ardından iki el için olan etütlerdeki melodilerin öğrenciye eğitimci tarafından çalınarak duyurulması sayesinde öğrencinin dikkati ve ilgisi çekilerek enstrümana çabuk şekilde ısınması sağlanabilir. Sadece çalgıyı öğrenmek yönündeki hedefin yanında öğrencinin deşifresinin de gelişiminin sağlandığı unutulmamalıdır. Deşifreyi geliştirmek için öğrenciye çalmaya başlamadan ilk beş notanın öğretilmesi ve tuşlara eğitiminin gözetiminde başta postür ve sonrasında el tekniğinin dikkate alınarak tuşeye yerleştirilmesi gerekmektedir (Guo, 2019: 15).

Beyler'in metodunda ilerleyen parçalarda ise bestecinin küçük hileleri göze çarpmaktadır. Bunların başında öğretmen ve öğrencinin birlikte çaldığı parçalar gelmektedir. Bu parçalarda öğrenciye bastığı sesler üzerinde Tonik ve Dominant akorlarının eşliklerini ise eğitimci yaparak armonik duygumunu sağlamakta, öğrencinin hevesini yüksek tutarak çalabildiğine dair hisleri kuvvetlendirmektedir. Elbette parçaların basitliği de göz önünde bulundurularak olabildiğince öğrenciye daha başlangıç seviyesinde olduğu söylenmeli ve ilerleyen kısımlarda eğitiminin yaptığı gibi eşlik edebileceği de aktarılmalıdır. İlk etütlerin içerisinde öğrencinin zorlanabileceği ilk nokta ise sağ ve sol elin birlikte aynı yönde hareket edeceği etütlerdir. Anatomik yapı dolayısıyla insan elinin farklı yönlerdeki parmaklarının elbette senkron hareket etmesini sağlamak başlarda kolay olmayacaktır fakat eğitiminin önünde bu türdeki etütlerin çalıştırılması öğrencinin gelişimine fazlasıyla fayda sağlayacaktır (Guo, 2019: 16).

Resim 3 – Ferdinand Beyler'in İlk Başlangıç Etütleri

Beyler'in ilerleyen etütlerinde tam bir dizinin bulunduğu da görülmektedir. Bu noktada etüt kitabının üzerindeki parmak numaralarına dikkat edilmesi gerekmektedir fakat kitabın basım edisyonuna göre parmak numaralarının da değişime uğrayabileceği göz ardı edilmemelidir.

Öğrenciye her iki elde de başlatılan etütlerde ise mutlaka sol elin daha dikkatli kontrol edilmesi gerekmektedir. Sağ el dünya genelinde daha fazla kullanıldığından dolayı mümkün olduğunca daha hareketlidir ve sol elin tuşe üzerinde olan duruş pozisyonu kimi zaman bu genelleme yüzünden bilek yönünde aşağı sarkmaya yol açmaktadır. Öğrenciye evde çalışabileceği örnekler verilmeli, bu örneklerle birlikte gerekirse öğrencinin kendisinin not alması sağlanmalıdır. 4 el (eğitimci – öğrenci) şeklinde çalınan etütlerde ise eğitimcinin çalma sırasında öğrenciye mümkün olduğunca sadece eşlik etmesi ve bu eşliğinde çok yüksek bir dinamik ile olmaması gerektiği uygun görülebilir. Yaş aralığı fark etmeksizin öğrencinin daha ön planda olmasına, özgüven kazanması yönünden özen gösterilmelidir. Etütlerin melodik duyulması ise buna büyük olanak sağlamaktadır (Lilian, 2015: 201).

Beyer'in etüt bestelemesi incelendiğinde, öğrencilere yönelik pedagojik yaklaşımı da ön plana çıkmaktadır. Besteci ve piyanist olmasının yanında pedagog olması sebebi ile küçük yaştaki öğrenciler ile çalıştığının kanıtı olarak etüt kitabının içerisinde tüm etütlerin kademeli olarak arttırılmış tekniğe sahip olduğu gösterilebilir. Elbette ilerleyen etütlerdeki melodik yapılar, sol elde bulunan Alberti bası eşliği eklendiğinde bir öğrencinin kendisinin rahatlıkla çalabileceği hale geldiği izlenilebilir. Do Majör ağırlıklı etütlerin ardından gelen aralardaki La minör etütler öğrencinin tınısal algısını geliştirmeye yönelik bir şekilde bestelenmiştir. Bu iki tonalite ile ilgili öğrenciye teorik olarak yaklaşım da oldukça rahat bir şekilde yapılabilir (Lilian, 2015: 204).

Resim 4 – Beyer'in Metodu İçerisindeki İleri Seviye Etütlerden Bir Örnek

Carl Czerny'nin Op.599 – Yeni Başlayanlar İçin Piyano Metodunun Öğretimi ve Öğrenci Üzerindeki Etkileri

Carl Czerny'nin bir piyano eğitimcisi olmasının yanında piyano virtüözü olduğu da bilinmektedir. Virtüözlüğünden dolayı öğrencilere yaklaşımı döneminde veya öncesinde yaşamış olan piyano eğitimcilerine göre daha farklıdır ve bu farklılık ise başlangıç piyano metodunda oldukça net bir şekilde görülmektedir. Bestecinin konçertoları ve piyano sonatlarının da zorluğu düşünüldüğünde öğrencilerinden beklentilerinin yüksek olduğu etüt kitabının başlangıcında anlaşılmaktadır. Elbette teknik yaklaşımının zorluğu bestecinin etüt kitabını (başlangıç seviyesinde olmasına rağmen) bir miktar daha profesyonel öğrencilere hitap etmesini sağlamıştır. İlk etüdün kolay olmasının yanında ilerleyen etütlerde teknik zorlukların olduğu göze çarpmaktadır ve bu teknik zorlukların başında ilk beş notanın kullanılmaması ve el pozisyonlarının çok çabuk değişimi incelenmiştir.

Bu sebeple bu metodun aslında başlangıç metodu olmasından daha çok bir miktar piyano eğitim geçmişine sahip olan öğrencilere hitap ettiği söylenebilir (Haddad, 2015: 10). Carl Czerny'nin bir pedagog olduğu da gözden kaçmamakla birlikte, öğrencilerinin yaşlarının büyük olduğu etütleri dolayısı ile söylenebilir. Op.599 kitabının ilk etüdünün kolay olmasına karşın hemen ardından gelen etütlerin teknik açıdan zorluklar içermesi, bestecinin öğrencilerindeki performans beklentisini yansıttığının yanı sıra, profesyonel bir değerlendirme yaptığını da göstermektedir. Hobi öğrencilerine yönelik olmadığını düşündüren bu yaklaşımı besteci ve pedagog olan Czerny'nin sürekli profesyonel açıdan değerlendirme ile öğrenci kabul edip eğittiği sonucunu bizlere göstermektedir. Elbette hobi öğrencilerinin de ilerleyen seviyelerde kullanabileceği şekilde olan metot, sonlara doğru tamamen teknik eğitim üzerine bestelendiğinden dolayı müzikal olarak öğrencilerin ilgisini çekmeyebilir ve öğrenciyi çalgıya karşı bir miktar uzaklaştırabilir. Fakat bu sunulan fikir genel bir fikir olduğundan dolayı eğitim sürecinde yaşanması kesin değildir (Haddad, 2015: 11).

Resim 5 – Op.599 Başlangıç Seviyesi Piyano Etütleri Kitabının İlk Çalışması

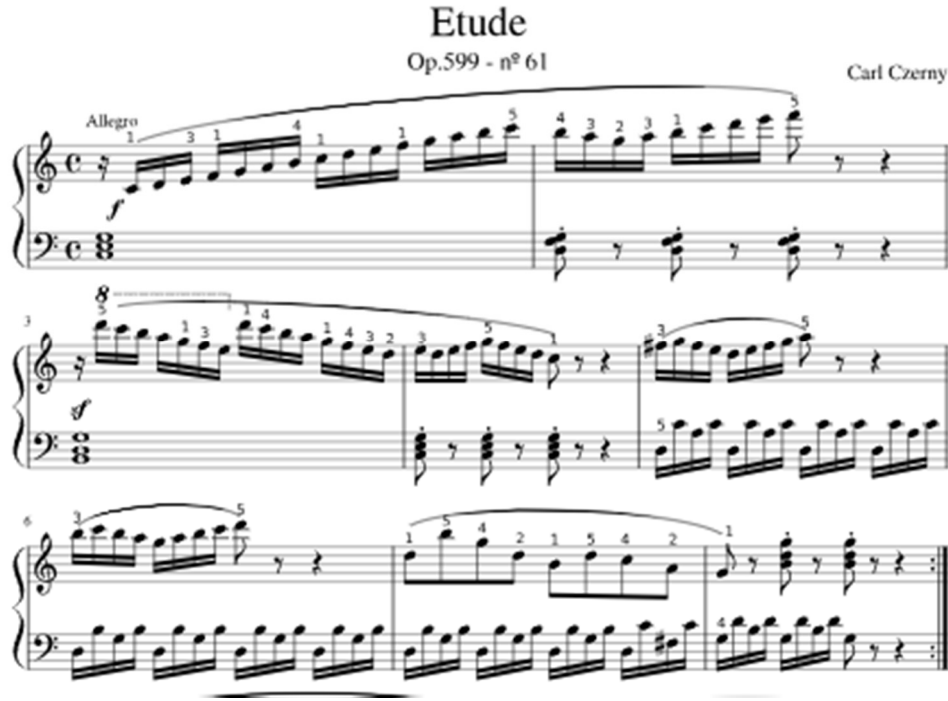
Practical Method for Beginners on the Pianoforte.

Czerny'nin ilerleyen etütlerinde ise tonalite değişimleri ile birlikte sol el tekniğine ağırlık verdiği gözlemlenmiştir. Sağ elin daha kolay ilerlemesine olanak sağlayan etütlerinin ardından aynı piyano metodu içerisinde sol elin de belirli bir seviyeye gelmesine olanak sağlayan çalışmalar bulunmaktadır. Sağ el için olan etütlerinde gelen olarak tonalitesi belirlenen etüdün tüm dizisini içeren gamlar bulunmakta, bu gamlar kimi zaman 3 oktava kadar çıkabilmektedir. Sürekli olarak gamların ağırlıklı olması, sağ ve sol üzerinde hakimiyeti gerektireceğinden eğitimcinin tüm parmak numaralarını denetlemesi ve sahip olduğu ekol yönünde öğrenciye eğitimini aktarması önemlidir. Gam içeren etütler içerisinde sağ ve sol el fark etmeksizin öğrenci pozisyonunu değiştirdiğinde bilek yönünde çökme meydana gelebilmektedir ya da öğrenci parmak numarasına uymadığında gam üzerinde takılma yaşayabilmektedir. Bu sırada eğitimcinin öğrenciye örnekleyerek nasıl geçmesi gerektiğini ve bileğinin (tüm postür dahil) nasıl durması ile ilgili bilgileri aktarması önemlidir. Czerny etütlerinin bir diğer özelliği de basit olmaları dolayısıyla artiküle edilme zorluğudur (Gray, 1977: 8).

Artiküle edilmesi gereken etütlerin her birisinin içeriğini incelemek istediğimizde ise karşımıza ağırlıklı olarak 16'lık notalar çıkmakta ve etütlerin hızının yüksek bir tempoda olduğu anlaşılmaktadır. 16'lık notalardan oluşan kalıplar normal şartlar değerlendirildiğinde çok zor değerlerdir fakat hızlı bir etüt ya da herhangi bir parçanın içerisinde piyanistleri ve dahi piyano öğrencilerini oldukça zorlayacak seviyeye sahiptirler. Etütlerin içerisinde ise melodik yönden bir inceleme yapıldığında tonal kurallar çerçevesinde ilerlediği izlenmesine rağmen, ağırlıklı olarak sürekli teknik yönü ağır basan bir yapı gözlenmektedir (Gray, 1977: 8).

Resim 6 – Op.599 No.61 Etüdünün İçerisindeki El Koordinasyonu İçin Bir Örnek

Carl Czerny'nin Op.599 sonrasında bestelediği ve öğrencilerine sunduğu başka etüt kitapları da bulunmaktadır. Bu kitaplar içerisinde “School of Velocity” isimli hız okulu olarak çevrilebilecek kitabı da oldukça faydalı ve ilgi çekicidir. Tamamen el ajilitesine yönelik bestelendiğinden dolayı müzikal yanı sadece tonal kuralların işlenmesi ile oluşturulmuştur. Bu sebeple öğrencinin melodik bir arayış içerisine girmesinden önce eğitimcinin kitabın temel amacını öğrencisine anlatması ve örneklemesi gerektiği düşünülmektedir. Etüt çalışmanın önemini öğrenciler genellikle ilerleyen yıllarında kavradıktan sonra müzikal bakış açısını dizginlemek ve repertuarlarındaki eserlerin hangi amaçlar ile bestelendiğini anlamakta zorluk çekmemektedirler (Ki, 2008: 165)

SONUÇ

Araştırmalar sonucunda toplanan kaynaklardan edinilen bilgiler ışığında Ferdinand Beyer'in öğrencilere yaklaşımının ve öğrenci profilinin hem profesyonel hem de hobi öğrencileri olduğu söylenebilir. Bu sonuca ise bestecinin piyano metodundaki etütlerin seviyeleri incelenerek varılabilir. Etütler içerisindeki sıralama, başlangıçların çok kolay ve tamamen alışmaya yönelik olması, müzikalitenin bir miktar daha ön planda olması ve kademeli bir sistem içermesi sayesinde piyano çalmayı öğrenmek isteyen her yaşta kişinin bestecinin kitabı ile çalışabileceği anlaşılmıştır. Elbette dönemindeki öğrencilerin yaşlarını veya eğitim süreçleri ile ilgili kesin bilgiler edinmek pek mümkün gözükmemektedir fakat kitabın içeriği incelendiğinde besteci ve pedagoğ Ferdinand Beyer'in her yaşta ve her kesimden öğrencileri eğittiği söylenebilir.

Carl Czerny ise çok daha profesyonel metotlar yazdığından ve yıl olarak 19. yüzyıl başlarında yaşadığından dolayı teknik gelişimleri yakından takip eden bir başka pedagoğ olduğu anlaşılmıştır. Etütlerinden ve hatta etüt kitaplarının fazlalığından yola çıkarak bu noktada Czerny'nin öğrenci profilinin çok daha hata kabul etmez olduğu sonucuna varılmış, bestecinin ağırlıklı olarak profesyonel öğrenci eğittiğine dair kanıtları bize sunmuştur.

Bu verilerin ışığında her yaşa hitap etmesi dolayısıyla Ferdinand Beyer'in metodu, profesyonel bir kariyer isteyen piyano öğrencileri için ise Carl Czerny'nin metotlarının tercih edilmesinin daha uygun olduğu saptanmıştır.

KAYNAKLAR

Lennon, M. (1996). "Teacher Thinking: A Qualitative Approach to The Study of Piano Teaching", University of London, Institute of Education, U.K.

Shorns, S.M. (2005). "Piano Teachers' Attitudes About Piano Pedagogy Course Topics", University of Oklohoma, Graduate College, U.S.A.

Qi, W. (2021). "The Pygmalion Effect to Piano Teaching From the Perspective of Educational Psychology", College of Dance, Minzu University of China, CHINA

Guo, X. (2019). "The Status of Pre-College Piano Teaching in China" California State University, Northridge, U.S.A.

Lilian, S. (2015). "The Roles of Gesture in Piano Teaching and Learning", Queen's University of Belfast, North Ireland, U.K.

Haddad, R. (2015). "An Analytical Study of the Pedagogical Views of Carl Czerny Dedicated for Piano Performing Skills", Sultan Qaboos University, Journal of Arts and Social Science, Tripoli, LEBANON

Gray, P. (1977). "The Pedagogical Concepts of Carl Czerny: An Analytical Study", Division of Graduate Studies of The University of Cincinnati, U.S.A.

Ki, W. (2008). "The Contribution of Carl Czerny to Piano Pedagogy in The Early Nineteenth Century", University of South Wales, U.K.